

สำเนา

○ คำพิพากษา

(ด. ๑๘)

คดีหมายเลขดำที่ ๘๔๘/๒๕๕๖

คดีหมายเลขแดงที่ ๑๙๑ / ๒๕๕๙

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองกลาง

วันที่ ๘ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๙

ระหว่าง { นายน่อแอะ หรือหน่อเอ๊ะ มีมิ ผู้ฟ้องคดี
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ ๑
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ ๒ ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ
อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย

คดีนี้ เป็นคดีที่โอนมาจากศาลแพ่งในคดีหมายเลขดำที่ ๑๖๙๔/๒๕๕๕
หมายเลขแดงที่ ๑๐๕๐/๒๕๕๖ ตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาด
อำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒

ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นชาวไทยพื้นเมืองดั้งเดิม เชื้อสายกะเหรี่ยง
(ปกากะญอ) ตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัยที่บ้านบางกลอย หมู่ที่ ๑ ตำบลห้วยแม่เพรียง อำเภอ
แก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี หมู่บ้านดังกล่าวเป็นชุมชนชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงที่อยู่กัน
มาเป็นเวลานานหลายชั่วอายุคน มีอาชีพเกษตรกรรม ทำนา ทำไร่หมุนเวียน ตามวิถีชีวิตชาวกะเหรี่ยง
ย่อมจะต้องได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ และตามอนุสัญญาว่าด้วยการขจัด
การเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ ซึ่งไทยได้เข้าเป็นภาคีสมาชิกเมื่อวันที่
๒๘ มกราคม ๒๕๔๖ รวมทั้งตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๓ แต่กลับปรากฏว่า

/เมื่อวันที่ ...

เมื่อวันที่ ๕ ถึงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๔ เวลาใดไม่ปรากฏชัด หัวหน้าอุทยานแห่งชาติ
แก่งกระจานร่วมกับพนักงานลูกจ้างหรือผู้ปฏิบัติงานของอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน
ได้กระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีและชาวกะเหรี่ยงบ้านบางกลอยบน ด้วยการเข้าไปในบ้านเรือน
รื้อทำลาย มีการปล้นเอาทรัพย์สินหรือหรือข้าวเปลือก เสื้อผ้า และเงินทอง รวมทั้งจุดไฟเผา
บ้านเรือนและทรัพย์สินของผู้ฟ้องคดีและชาวกะเหรี่ยงในชุมชนดังกล่าว ทำให้ผู้ฟ้องคดี
ได้รับความเสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ คิดเป็นเงินจำนวน
๕๐๐,๐๐๐ บาท และค่าทรัพย์สินเสียหายจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ในสังกัดของ
ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง ประกอบด้วย (๑) รายการทรัพย์สินที่เสียหาย (๑.๑) บ้าน ๑ หลัง ขนาดกว้าง
๑๒ ศอก ยาว ๒๐ ศอก สูง ๒ เมตร ตัวบ้านสร้างด้วยไม้ไผ่มุงด้วยใบตะคร้อ เสาบ้านทำด้วยไม้
ถูกเผาทำลายทั้งหลัง คิดเป็นเงินจำนวน ๗๐,๐๐๐ บาท (๑.๒) ยุ้งนางข้าว ๑ หลัง ขนาดกว้าง
๔ ศอก ยาว ๔ ศอก สูงสองครั้ง สร้างด้วยไม้ไผ่มุงด้วยใบตะคร้อ เสายุ้งนางทำด้วยไม้
ถูกเผาทำลายทั้งหลัง คิดเป็นเงินจำนวน ๔๐,๐๐๐ บาท (๑.๓) ข้าวเปลือก ๖๐ กระสอบป๋วย ราคา
กระสอบละ ๓๕๐ บาท เป็นเงิน ๒๑,๐๐๐ บาท (๑.๔) ข้าวสาร ๑ ปีบ จำนวน ๗๐๐ บาท
(๑.๕) หม้อซุด ๒๐ ใบ ๑ ซุด หม้อหุงข้าว ๑ ใบ จานข้าว ๑๓ ใบ และช้อน ๑๓ คัน เป็นเงิน
จำนวน ๓,๕๐๐ บาท (๑.๖) มีด ๑ เล่ม เป็นเงินจำนวน ๕๐๐ บาท (๑.๗) เข็มขัดเงิน ๑ เส้น
สร้อยคอเม็ดเงิน ๑ เส้น ต่างหูเงิน ๒ คู่ เป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท (๑.๘) ซุดกะเหรี่ยงอายุกว่า
๕๐ ปี ๓ ซุด เป็นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท (๑.๙) ดาบยาว (มรดกปู่) ขนาด ๑ ศอก ๑ เล่ม
เป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท (๑.๑๐) เงินจากการขายผลผลิตทางการเกษตร จำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท
(๒.๑๑) เสื้อผ้าใส่ประจำวัน ๔ ชุด เป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท (๑.๑๒) ผ้าห่ม ๑๐ ผืน เป็นเงิน
๒,๐๐๐ บาท (๑.๑๓) กี่เอนสำหรับทอผ้า ๒ ชุด เป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท (๑.๑๔) เสียม
๑ ด้าม เป็นเงิน ๕๐๐ บาท (๑.๑๕) ขวาน ๒ เล่ม เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท (๑.๑๖) เคียว
๕ ด้าม เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท (๑.๑๗) แห ๑ ปาก เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท (๑.๑๘)
ไก่โตเต็มวัย ๔ ตัว เป็นเงิน ๘๐๐ บาท (๑.๑๙) แมว ๕ ตัว เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท รวมมูลค่า
ทรัพย์สินที่เสียหาย จำนวน ๖๒๒,๕๐๐ บาท (๒) ค่าเสียหายทางด้านจิตใจอันมีอาจคำนวณ
เป็นตัวเงินได้ จากการที่ครอบครัวต้องถูกขับไล่ให้ออกจากที่อยู่อาศัย ที่ทำกินและดำรงชีพ
มาแต่บรรพบุรุษ คิดเป็นเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท นอกจากนั้น นายชัยวัฒน์ ลิมลิตอักษร

/หัวหน้า...

หัวหน้าอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานยังได้ให้ข่าวกับนักข่าวสถานีโทรทัศน์ ช่อง ๓ และสื่อสิ่งพิมพ์หลายสำนัก ว่าผู้ฟ้องคดีและชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงเป็นกลุ่มผู้ก่อการร้าย เป็นกะเหรี่ยงเคเอ็นยู (KNU) เป็นชนกลุ่มน้อยของประเทศเพื่อนบ้าน บุกรุกอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน และเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ทำให้ผู้ฟ้องคดีกับชาวบ้านในชุมชนได้รับความเสียหาย เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชัง ผู้ฟ้องคดีจึงขอให้ชดใช้ค่าเสียหายในส่วนนี้อีก จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีจึงยื่นฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองที่เป็นหน่วยงานต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิด และมีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องคุ้มครองดูแลหรือปฏิบัติต่อผู้ฟ้องคดีและชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงในชุมชน ตามกฎหมายและพันธกรณีระหว่างประเทศโดยตรง

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งดังนี้

๑. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองร่วมกันหรือแทนกันชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดี จำนวน ๒,๖๒๒,๕๐๐ บาท
๒. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองประกาศขอโทษผู้ฟ้องคดีและชาวกะเหรี่ยงแก่งกระจานในหนังสือพิมพ์รายวันเป็นเวลา ๑๕ วัน
๓. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองร่วมกันหรือแทนกันชำระค่าธรรมเนียมและค่าทนายความแทนผู้ฟ้องคดี

ศาลแพ่งได้มีคำสั่งเมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ให้โจทก์ (ผู้ฟ้องคดี) ยื่นฟ้องคดีโดยได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลชั้นต้นทั้งหมด

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองให้การว่า นายชัยวัฒน์ ลิมลิจิตอักษร พนักงานเจ้าหน้าที่ในสังกัดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เริ่มปฏิบัติหน้าที่ตำแหน่งนักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ ทำหน้าที่หัวหน้าอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ตั้งแต่เดือนกันยายน ๒๕๕๑ ได้สำรวจพื้นที่รับผิดชอบในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานทางอากาศยานโดยเครื่องบินปีกหมุน (ฮอลิคอปเตอร์) พบพื้นที่ในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ถูกบุกรุกแผ้วถาง และเผาป่าหลายจุด/แปลง กระจายอยู่บริเวณทิศเหนือของอุทยานแห่งชาติ ใกล้กับแนวชายแดนประเทศสหภาพเมียนมาร์ จากนั้นจึงกลับมาประชุมสอบถามความเป็นไป กรณีประชาชนหมู่บ้านโป่งลึกหมู่ที่ ๒ และบ้านบางกลอย หมู่ที่ ๑ ตำบลห้วยแม่เพรียง อำเภอแก่งกระจาน ได้อพยพออกจากป่าใกล้แนว

/ชายแดน ...

ชายแดน ตามโครงการดูแลป่าละอูบนและเขาพะเนินทุ่งตามแนวพระราชดำริ โดยจัดสรรที่ดินทำกิน และที่อยู่อาศัย ซึ่งมีประชากรเข้าร่วมโครงการจำนวนมาก ส่วนผู้ที่ไม่เข้าร่วมโครงการ จะให้อยู่พวยออกจากพื้นที่ ด้วยเหตุผลเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้อุดม สมบูรณ์ มีบางส่วนแจ้งความประสงค์จะเดินทางไปอยู่กับญาติในพื้นที่เขตอำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ส่วนที่เหลือแจ้งความประสงค์ขอเดินทางไปหาญาติที่เมืองมะริด ประเทศ พม่า (เดิม) และนายกระทอง จีบ้ง (สกุลเดิม) ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑ บ้านบางกลอย และนายลอย จีบ้ง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๒ บ้านโป่งลึก ยืนยันว่าไม่มีลูกบ้านคนใดหรือครอบครัวใดย้อนกลับ ไปบุกรุกแผ้วถางที่จุดดังกล่าว เมื่อได้รับการยืนยันข้อมูลจากผู้นำชุมชนแล้ว คณะเจ้าหน้าที่ จึงวางแผนขยายผลการป้องกันและปราบปราม โดยครั้งที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ จะเป็นการ ลาดตระเวนเข้าไปพิสูจน์ทราบในพื้นที่ หากพบผู้กระทำผิดบุกรุกแผ้วถางป่า จะเจรจาชี้แจง ถึงเหตุผลที่ไม่อาจทำได้ โดยให้เจ้าหน้าที่ที่เป็นคนไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง ที่มีภูมิลำเนาอยู่ใน บ้านบางกลอยและบ้านโป่งลึกและผู้นำชุมชนทั้งสองหมู่บ้านร่วมเดินทาง และให้ทำหน้าที่ เจริญ ซึ่งผู้กระทำผิดต่างรับทราบเหตุผลและขอเวลาในการเก็บทรัพย์สิน หากพ้น กำหนดเวลาแล้วยังพบการกระทำผิด เจ้าหน้าที่จะดำเนินการตามกฎหมาย จนกระทั่งในการ ปฏิบัติการตามแผนครั้งที่ ๔ ที่ ๕ และที่ ๖ ได้ตรวจพบเพิงพักบางจุดไม่มีผู้อาศัย และไม่พบ ร่องรอยการหุงหาอาหารบนเพิงพักเป็นเวลานาน หลังคาเพิงพักถูกลมพัดเป็นช่องโหว่ ไม่สามารถพักอาศัยได้ บางจุดพบการบุกรุกแผ้วถางเผาป่า และพบผู้กระทำผิดวิ่งหลบหนี การจับกุมเข้าป่า บางคนถูกจับได้ มีญาติมารับไปอยู่บ้านบางกลอย นอกจากนั้น ยังตรวจพบอาวุธปืน ยาวชนิดประดิษฐ์เอง จำนวน ๘ กระบอก พร้อมดินดำและลูกตะกั่วสำหรับใช้บรรจุจำนวน มาก พบพืชยาเสพติด (กัญชา) กระจายทั่วแปลงที่ดินที่ถูกบุกรุก พบซากสัตว์ป่าที่ถูกล่า จำนวนหนึ่ง พบต้นไม้ขนาดใหญ่อายุกว่า ๑๐๐ ปี ถูกตัดโค่นและเผากระจายทั่วแปลงที่ถูก บุกรุก ซึ่งเป็นลักษณะที่มีการเปิดป่าธรรมชาติแปลงใหม่ ในเพิงพักพบธนบัตรสกุลเงิน ต่างชาติ และเอกสารบันทึกที่เป็นภาษาอื่นที่ไม่ใช่ภาษาไทย ทั้งนี้ ตามหลักฐานภาพถ่าย สถานที่เกิดเหตุและสิ่งของผิดกฎหมายต่าง ๆ ที่เสนอประกอบคำให้การ ผู้นำชุมชนทั้งสอง หมู่บ้านยืนยันว่าไม่มีลูกบ้านของตนเองอยู่ในกลุ่มผู้กระทำความผิดดังกล่าว การบุกรุก แผ้วถางและเผาป่าในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานดังกล่าว เป็นการกระทำความผิดกฎหมาย

/จึงไม่อาจ...

จึงไม่อาจอ้างรัฐธรรมนูญและกฎหมายระหว่างประเทศหรือมติคณะรัฐมนตรีได้ เพิกพักรหรือ
 สิ่งปลูกสร้างและทรัพย์สินของผู้ฟ้องคดี ล้วนเป็นทรัพย์สินที่ได้มาหรือมีไว้โดยไม่ชอบด้วย
 กฎหมาย พื้นที่ที่ผู้ฟ้องคดีไปบุกรุกแผ้วถางไม่ใช้อยู่ในชุมชนหรือหมู่บ้านดั้งเดิม แต่เป็นการ
 บุกกรุกแผ้วถางเผาป่าในพื้นที่ใหม่เพื่อทำไร่หมุนเวียน ซึ่งเป็นการทำลายทรัพยากรป่าไม้และ
 ไม่เป็นไปตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยที่ดินที่ถูกบุกรุกมีอยู่หลายแปลง ซึ่งรวมถึง
 ที่ดินของผู้ฟ้องคดีในคดีนี้แปลงหนึ่งด้วย ที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีบุกรุกแผ้วถางดังกล่าว ตั้งอยู่
 บริเวณพิกัดที่ UTM ๔๗ P ๐๕๒๖๔๘๕ E ๑๔๓๘๘๕๖ N เป็นป่าห้วยสามแพรง ในท้องที่
 หมู่ ๒ ตำบลห้วยแม่เพรียง ในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน เป็นป่าลึกตามแนวชายแดน
 ไทย - สหภาพเมียนมาร์ มีความลาดชัน ๔๐ - ๗๐ องศา สูงจากน้ำทะเลปานกลาง ๖๐๐ -
 ๑,๐๐๐ เมตร ต้องสำรวจพื้นที่ทางอากาศด้วยเครื่องบินปีกหมุน (ฮอลิคอปเตอร์) วันเกิดเหตุ
 เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ได้ใช้เครื่องบินปีกหมุนสำรวจพื้นที่ จำนวน ๓ ลำ พร้อมกับ
 เจ้าหน้าที่ในสังกัดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และชุดปฏิบัติการทัพพระยาเสือที่เดินเข้าพื้นที่ทางเท้า
 พื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตอุทยานแห่งชาติที่ห้ามการก่อสร้างแผ้วถางหรือล่าสัตว์จับสัตว์อย่างเด็ดขาด
 ในขณะที่ผู้ฟ้องคดีก็มีที่ทำกินในหมู่บ้านบางกลอย หมู่ที่ ๑ ตำบลห้วยแม่เพรียง ที่ได้รับการ
 จัดสรรจากทางราชการให้ทำกินอยู่แล้ว อันเป็นที่ดินแปลงที่อยู่ในพิกัดที่ ๐๕๔๒๓๗๗/
 ๑๔๓๔๖๖๕ แปลง CN การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่สังกัดผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย
 ซึ่งได้บัญญัติให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานในการสั่งให้ผู้กระทำความผิดตามกฎหมายอุทยานแห่งชาติ
 ให้ทำลายหรือรื้อถอนสิ่งนั้นๆ ออกไปให้พ้นจากอุทยานแห่งชาติได้ หรือทำให้สิ่งนั้นๆ
 กลับคืนสู่สภาพเดิมแล้วแต่กรณี ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตาม หรือถ้าไม่รู้ตัวผู้กระทำความผิด
 หรือเพื่อบรรเทาความเสียหายแก่อุทยานแห่งชาติ พนักงานเจ้าหน้าที่จะกระทำการดังกล่าว
 อย่างใดอย่างหนึ่งเสียเองก็ได้ตามควรแก่กรณี และผู้กระทำความผิดมีหน้าที่ต้องชดเชยค่าใช้จ่าย
 ที่ต้องเสียไป ส่วนบรรดาอาวุธ เครื่องมือเครื่องใช้ และยานพาหนะใดๆ ที่ได้ใช้ในการกระทำความผิด
 ฐานแผ้วถางหรือเผาป่า หรือฐานทำอันตรายหรือทำให้เสื่อมสภาพซึ่งไม้ สัตว์ป่า ดิน หิน
 กรวดหรือทราย ให้ริบเสียทั้งสิ้น โดยไม่ต้องคำนึงว่าเป็นของผู้กระทำความผิดและมีผู้ถูกลงโทษตาม
 คำพิพากษาของศาลหรือไม่ ซึ่งที่ผ่านมาผู้ฟ้องคดีก็เคยถูกจับกุมอาวุธปืนในพื้นที่อุทยาน
 แห่งชาติแก่งกระจาน และศาลพิพากษาให้รับโทษ ตามคำพิพากษาของศาลจังหวัดเพชรบุรี

/ในคดีอาญา...

ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๒๗๘๒/๒๕๕๔ หมายเลขแดงที่ ๓๔๒๘/๒๕๕๔ สำหรับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการขยายผลจากการตรวจทางอากาศ ซึ่งพบพื้นที่ถูกบุกรุก โดยได้ดำเนินการเมื่อวันที่ ๕ - ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๕ และวันที่ ๑๘ - ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๕ พบการกระทำผิด ตามหลักฐานการตรวจยึด ส่งมอบแก่พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรแก่งกระจาน และสถานีตำรวจภูธรหนองหญ้าปล้อง จำนวน ๒๑ คดี พื้นที่ที่ถูกบุกรุกแผ้วถางและเผาป่า ๑๖๑ ไร่ ๑ งาน ๖๔ ตารางวา พืชเสพติด (กัญชา) จำนวน ๗๔ ไร่ พร้อมของกลางอาวุธปืน อุปกรณ์ดักสัตว์ล่าสัตว์ ซากสัตว์ และอื่นๆ ส่วนการฟ้องคดีนี้ ผู้ฟ้องคดีแจ้งว่าการฟ้องคดีนี้ หากชนะคดี จะไม่ได้เยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดี แต่จะนำเงินเข้ากองทุนสมานนายความ ซึ่งตรงกับการให้ถ้อยคำของทนายโจทก์หรือทนายความของผู้ฟ้องคดี ที่ให้การต่อศาลแพ่งในวันนัดไกล่เกลี่ย เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๕ อีกทั้งจำนวนค่าเสียหาย ผู้ฟ้องคดียอมรับว่ากำหนดขึ้นเอง การที่กลุ่มทนายความอ้างว่าได้ไปดูความเสียหายของบ้านผู้ฟ้องคดี โดยใช้เวลาเดินทางไป ๓ วัน นั้น ไม่เป็นความจริงอย่างแน่นอน เพราะเจ้าหน้าที่ต้องใช้เวลาเดินทางไปกลับถึง ๘ วัน หากกลุ่มทนายความเดินทางเข้าไปจริงต้องใช้เวลาไม่น้อยกว่า ๑ เดือน ทั้งนี้ รายละเอียดตามบันทึกชี้แจงของหัวหน้าอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ที่ ทส ๐๘๑๐.๑๘/๓๑๑๓ ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ โดยสรุป จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ในกรณีนี้ ไม่ได้ทำการบุกรุก ทำให้เสียทรัพย์ วางเพลิงเผาบ้านเรือน และทรัพย์สิน หมิ่นประมาท เอาข้าวเปลือก เสื้อผ้าเงินทอง หรือปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบแต่อย่างใด

ผู้ฟ้องคดีไม่ได้จัดทำคำคัดค้านคำให้การตามคำสั่งศาล

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแม่เพรียงมีหนังสือชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า ได้มอบหมายให้วิศวกรหรือนายช่างโยธาหรือผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านช่าง ดำเนินการเขียนแบบและถอดแบบประมาณราคาของอาคารหรือสิ่งปลูกสร้าง รวม ๒ รายการ ได้แก่ (๑) บ้าน จำนวน ๑ หลัง ขนาดกว้าง ๑๒ คอก ยาว ๒๐ เมตร สูง ๒ เมตร (ไม่รวมความสูงของใต้ถุนบ้าน) สร้างด้วยไม้ไผ่สับให้แบบเป็นซี่ๆ แล้วนำมาใช้เป็นฝาบ้าน พื้นบ้าน หลังคามุงด้วยใบตะคล้อ เสาบ้านทำด้วยไม้ มีประมาณการราคาค่าวัสดุแรงงาน รวมทั้งสิ้น จำนวน ๘๔,๕๔๔ บาท (๒) ยุงฉางข้าว ๑ หลัง ขนาดกว้าง ๔ คอก ยาว ๔ คอก

/สูง ๑ คอก ...

สูง ๑ ศอก ครึ่ง (ไม่รวมความสูงของไต้ถุนยั้งฉาง) สร้างด้วยไม้ไผ่สับให้แบนเป็นซี่ๆ แล้วนำมาใช้เป็นฝาและพื้นยั้งฉาง หลังคามุงด้วยใบตะคล้อ เสาที่ยั้งฉางทำด้วยไม้ มีประมาณการราคาค่าวัสดุแรงงานรวมทั้งสิ้น จำนวน ๖,๕๖๐ บาท

ศาลออกนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์เป็นหนังสือของตุลาการผู้แถลงคดีด้วยแล้ว

ศาลได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นชาวไทยพื้นเมืองดั้งเดิมเชื้อสายกะเหรี่ยง (ปกาเกอะญอ) ตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัยที่บ้านบางกลอย หมู่ที่ ๑ ตำบลห้วยแม่เพรียง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี และมีที่ดินทำกินซึ่งทางราชการจัดสรรให้ทำกินในชุมชนหมู่บ้านดังกล่าว อันเป็นที่ดินแปลงที่อยู่ในพิกัดที่ ๐๕๔๒๓๗๗/๑๔๓๔๖๖๕ แปลง CN ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ต่อมาหัวหน้าอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานได้นำเจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ร่วมกับชุดปฏิบัติการเฉพาะกิจทัพพระยาเสือ และเจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการตามโครงการรักษาป่าไม้บริเวณป่าละอูบนและเขาพะเนินทุ่งอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยมีการใช้เครื่องบินปีกหมุน (ฮอลิคอปเตอร์) บินสำรวจพื้นที่ป่าในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานที่ถูกบุกรุกแผ้วถางและเผาทำลาย พบว่าในป่าลึกตามแนวตะเข็บชายแดนไทย – สหภาพเมียนมาร์ บริเวณป่าห้วยสามพรง หมู่ที่ ๒ ตำบลห้วยแม่เพรียง ซึ่งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน มีพื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุกแผ้วถางและเผาทำลายหลายแปลงกระจายอยู่ในป่า คณะเจ้าหน้าที่พร้อมกับผู้ใหญ่บ้านบางกลอย หมู่ที่ ๑ และผู้ใหญ่บ้านโป่งลึก หมู่ที่ ๒ ตำบลห้วยแม่เพรียง รวมทั้งผู้แทนชาวบ้านบางคนของทั้งสองหมู่บ้าน จึงร่วมกันเดินเท้าเข้าไปพิสูจน์ทราบในพื้นที่ป่าไม้ที่ถูกบุกรุกทำลาย ตามแผนปฏิบัติการตามโครงการดังกล่าว โดยการลาดตระเวนด้วยเท้าเข้าไปสามครั้งแรก ซึ่งการเดินเท้าเข้าไปยังที่ดินที่ถูกบุกรุกดังกล่าวแต่ละครั้ง ต้องใช้เวลาเดินเท้าเข้าไปในป่าลึกเป็นเวลาหลายวัน เมื่อเข้าไปถึงจุดเกิดเหตุและพบผู้กระทำผิดบุกรุกแผ้วถางป่า จะทำการเจรจาชี้แจงถึงเหตุผลที่ไม่อาจทำได้ การเจรจาจะให้เจ้าหน้าที่ที่เป็น

/คนไทย...

คนไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงและผู้นำหรือตัวแทนชาวบ้านของทั้งสองหมู่บ้าน เป็นผู้ทำหน้าที่เจรจา ซึ่งผู้กระทำผิดต่างรับทราบเหตุผลและขอเวลาในการรื้อถอนและเก็บทรัพย์สิน โดยเจ้าหน้าที่แจ้งว่าหากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ถ้ายังพบว่ามีผู้กระทำผิด จะดำเนินการตามกฎหมายต่อไป จากนั้น เมื่อพ้นระยะเวลาที่กำหนดไว้พอสมควรแล้ว คณะเจ้าหน้าที่จึงได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ครั้งที่ ๔ ที่ ๕ และที่ ๖ ด้วยการใช้อุปกรณ์บดขี้นกหรือฮอลิคอปเตอร์ จำนวน ๓ ลำ บินสำรวจพื้นที่ป่าไม้ที่ถูกบุกรุกทำลาย ในขณะเดียวกัน หัวหน้าอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานพร้อมทั้งเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้นำชุมชนหรือตัวแทนชาวบ้านทั้งสองหมู่บ้าน ได้เดินเท้าเข้าไปยังพื้นที่เป้าหมายในป่าลึก อันเป็นพื้นที่ที่ป่าไม้ที่ถูกบุกรุกทำลาย พบพื้นที่ป่าไม้ที่ถูกบุกรุกแผ้วถางและเผาทำลายหลายแปลง ซึ่งรวมถึงแปลงที่ผู้ฟ้องคดีอ้างตัวเป็นเจ้าของในคดีนี้ด้วย ที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีอ้างตัวเป็นเจ้าของ ตั้งอยู่บริเวณพิกัดที่ UTM ๔๗ P ๐๕๒๖๔๘๕ E ๑๔๓๘๘๕๖ N เป็นป่าห้วยสามแพรง ท้องที่หมู่ที่ ๒ ตำบลห้วยแม่เพรียง ในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน เป็นป่าลึกตามแนวตะเข็บชายแดนระหว่างไทย - สหภาพเมียนมาร์ มีความชัน ๔๐ - ๗๐ องศา สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ๖๐๐ - ๑,๐๐๐ เมตร คณะเจ้าหน้าที่ที่เดินเท้าเข้าไปถึงในวันเกิดเหตุ เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๔ เจ้าหน้าที่อ้างว่าพบกระท่อมหรือเพิงพักที่ไม่มีผู้อยู่อาศัย ตรวจพบอาวุธปืนยาวชนิดประติษฐ์เองพร้อมดินดำและตะกั่วที่ใช้เป็นกระสุนจำนวนหนึ่ง มีการปลูกพืชเสพติด (กัญชา) กระจายทั่วแปลงที่ดินที่ถูกบุกรุก พบซากสัตว์ป่าที่ถูกล่าจำนวนหนึ่ง พบต้นไม้ขนาดใหญ่อายุกว่า ๑๐๐ ปี ถูกตัดโค่นและเผาทำลายกระจายอยู่ทั่วแปลง ในเพิงพักพบธนบัตรสกุลเงินต่างประเทศและเอกสารที่บันทึกเป็นภาษาอื่นที่ไม่ใช่ภาษาไทย เจ้าหน้าที่จึงรื้อทำลายพืชเสพติด (กัญชา) และเผากระท่อมหรือเพิงพักดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าการที่ตนไปทำไร่หมุนเวียนบนที่ดินดังกล่าว ตามวิถีชีวิตดั้งเดิมของชาวกะเหรี่ยงที่สืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษ และสอดคล้องกับวิถีของชุมชน ย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญและตามกฎหมาย รวมทั้งตามอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ ซึ่งไทยเข้าเป็นภาคีสมาชิกเมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๖ และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๓ การกระทำของหัวหน้าอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานและเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปจุดไฟเผาทำลายบ้านของผู้ฟ้องคดี เป็นการกระทำที่

/ไม่ชอบด้วย...

ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี นอกจากนั้น การที่หัวหน้าอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานให้สัมภาษณ์สื่อมวลชน ว่าผู้ฟ้องคดีและชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง ที่กระทำผิดเป็นกลุ่มผู้ก่อการร้าย เป็นกะเหรี่ยงเคเอ็นยู (KNU) เป็นชนกลุ่มน้อยของประเทศเพื่อนบ้านที่บุกรุกอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน และเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ยังทำให้ผู้ฟ้องคดีและชาวบ้านในชุมชนได้รับความเสียหาย เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชัง ผู้ฟ้องคดีจึงยื่นฟ้องคดีต่อศาล ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดของหัวหน้าอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานและเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิด ให้ชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดี พร้อมทั้งให้ประกาศขอโทษผู้ฟ้องคดีและชาวกะเหรี่ยงแก่งกระจานในหนังสือพิมพ์รายวันเป็นเวลา ๑๕ วัน

คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองได้กระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี กรณีหัวหน้าอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานและเจ้าหน้าที่ในสังกัดผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จุดไฟเผาทำลายบ้านและทรัพย์สินของผู้ฟ้องคดี ที่อยู่ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน รวมทั้งให้ชาวต๋อสื่อมวลชนในลักษณะใส่ความผู้ฟ้องคดีให้ได้รับความเสียหายหรือไม่ หากกระทำละเมิด ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือกระทำการเพื่อแก้ไขเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีตามคำฟ้องหรือไม่ เพียงใด

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๑๖ บัญญัติว่า ภายในเขตอุทยานแห่งชาติ ห้ามมิให้บุคคลใด (๑) ยึดถือหรือครอบครองที่ดิน รวมตลอดถึงกันสร้าง แผ้วถาง หรือเผาป่า (๒) เก็บหา นำออกไป ทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งไม้ ยางไม้ ... (๓) นำสัตว์ออกไป หรือกระทำให้เป็นอันตรายแก่สัตว์ และมาตรา ๒๒ บัญญัติว่า ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ เป็นเหตุให้มีสิ่งปลูกสร้างขึ้นใหม่หรือมีสิ่งอื่นใดในอุทยานแห่งชาติผิดไปจากสภาพเดิม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำความผิดทำลายหรือรื้อถอนสิ่งนั้นๆ ออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติ หรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตาม หรือถ้าไม่รู้ตัวผู้กระทำความผิด หรือเพื่อป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายแก่อุทยานแห่งชาติ พนักงานเจ้าหน้าที่จะกระทำการดังกล่าว

/แล้วอย่างใด...

แล้วอย่างใดอย่างหนึ่งเสียเองก็ได้ ตามสมควรแก่กรณี และผู้กระทำความผิดมีหน้าที่ชดใช้ค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไป ในการที่พนักงานเจ้าหน้าที่กระทำการเสียเองนั้น

จากข้อเท็จจริงในคดีนี้ ผู้ฟ้องคดีเป็นชาวไทยพื้นเมืองดั้งเดิมเชื้อสายกะเหรี่ยง (ปกากะญอ) มีบ้านเรือนอยู่อาศัยอยู่ในชุมชนกะเหรี่ยงบ้านบางกลอย หมู่ที่ ๑ ตำบลห้วยแม่เพรียง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี และมีที่ดินทำกินซึ่งทางราชการจัดสรรให้ทำกินในชุมชนหมู่บ้านดังกล่าว เป็นที่ดินแปลงพิกัดที่ ๐๕๔๒๓๗๗/๑๔๓๔๖๖๕ แปลง CN ในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ส่วนที่ดินแปลงที่เกิดเหตุพิพาทในกรณีนี้เป็นที่ดินที่ตั้งอยู่พิกัดที่ UTM ๔๗ P ๐๕๒๖๔๘๕ E ๑๔๓๘๘๕๖ N บริเวณป่าห้วยสามแพรง ในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน เขตท้องที่หมู่ที่ ๒ ตำบลห้วยแม่เพรียง อยู่ในพื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่าลึกตามแนวตะเข็บชายแดนระหว่างไทย - สหภาพเมียนมาร์ ที่ดินตั้งอยู่ในป่าดงดิบบนเทือกเขา มีความชันของพื้นที่ ๔๐ - ๗๐ องศา ความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ๖๐๐ - ๑,๐๐๐ เมตร การเข้าไปถึงที่ดินแปลงดังกล่าวนี้ของคณะเจ้าหน้าที่ในสังกัดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และกำลังทหารตำรวจหรือเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้สนธิกำลังกันร่วมปฏิบัติการ ตามโครงการรักษาป่าไม้บริเวณป่าละอูบนและเขาพระเนินทุ่งอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จะต้องใช้เครื่องบินปีกหมุนหรือฮอลิคอปเตอร์บินเข้าไปตรวจการณ์และชี้เป้าหมายทางอากาศ พร้อมกับให้กำลังเจ้าหน้าที่ภาคพื้นดินที่ออกเดินทางร่วมกับผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชนหรือตัวแทนของประชาชนชาวกะเหรี่ยงบ้านบางกลอย หมู่ที่ ๑ และบ้านโป่งลึก หมู่ที่ ๒ ซึ่งเดินเท้าออกจากชุมชนหมู่บ้านบางกลอย หมู่ที่ ๑ และบ้านโป่งลึก หมู่ที่ ๒ เข้าไปในป่าลึกบริเวณดังกล่าว โดยใช้เวลาเดินเท้าเข้าไปเป็นเวลาหลายวัน สภาพของที่ดินแปลงที่เกิดเหตุพิพาท มีสภาพเป็นพื้นที่ที่มีการบุกรุกแผ้วถางเผาป่า ในลักษณะที่เป็นการเปิดป่าดงดิบธรรมชาติบนเทือกเขา ให้เป็นพื้นที่โล่งสำหรับใช้เพาะปลูกเป็นแปลงใหม่ มีซากต้นไม้และตอไม้ขนาดใหญ่อายุกว่า ๑๐๐ ปี ถูกตัดโค่นและถูกเผากระจายอยู่ทั่วทั้งแปลงที่ถูกบุกรุก ในขณะที่พื้นที่โดยรอบของที่ดินแปลงที่เกิดเหตุพิพาท และโดยรอบของที่ดินแปลงอื่นที่ถูกบุกรุกป่าในบริเวณใกล้เคียง ยังคงมีสภาพเป็นป่าดงดิบบนเทือกเขา ไม่มีลักษณะเป็นชุมชน

/ดั้งเดิม...

ดั้งเดิมของชาวกะเหรี่ยง การบุกรุกแผ้วถางป่าแปลงที่เกิดเหตุพิพาทในกรณีนี้ ซึ่งไม่ได้กระทำในพื้นที่บริเวณที่เป็นที่ตั้งของชุมชนชาวกะเหรี่ยงบ้านบางกลอย หมู่ที่ ๑ หรือบ้านโป่งลึก หมู่ที่ ๒ ตำบลห้วยแม่เพรียง และไม่ใช่แปลงที่ดินทำกินในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานที่ทางราชการจัดสรรให้ทำกิน รวมทั้งไม่ใช่พื้นที่ที่เป็นชุมชนดั้งเดิมของชาวกะเหรี่ยง จึงเป็นการบุกรุกแผ้วถางหรือเผาป่า เพื่อเข้ายึดถือหรือครอบครองทำกินในพื้นที่เขตอุทยานแห่งชาติ อีกทั้ง การที่ผู้บุกรุกแผ้วถางได้ทำการก่อสร้างเพิงพักหรือที่อยู่อาศัย และยุงนางข้าวบนที่ดินดังกล่าว ย่อมเป็นการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติ อีกทั้ง ยังมีการล่าสัตว์ป่า ซึ่งการกระทำดังกล่าว ล้วนถือว่าเป็นการกระทำความผิด ตามมาตรา ๑๖ (๑) (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ เมื่อคณะเจ้าหน้าที่ได้ตรวจพบการกระทำความผิดบุกรุกแผ้วถางป่า และก่อสร้างเพิงพักหรือสิ่งปลูกสร้างในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานดังกล่าว จึงได้ร่วมกับผู้ใหญ่บ้านและตัวแทนชาวกะเหรี่ยงในชุมชนกะเหรี่ยงทั้งสองหมู่บ้าน เดินทางเข้าไปยังสถานที่เกิดเหตุที่มีการบุกรุกแผ้วถางป่าถึง ๓ ครั้ง โดยแต่ละครั้งหากพบผู้กระทำความผิด จะทำการเจรจาชี้แจงถึงเหตุผลที่ไม่อาจทำได้ การเจรจาทุกครั้งจะให้เจ้าหน้าที่ที่เป็นคนไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงและผู้นำหรือตัวแทนชาวบ้านของทั้งสองหมู่บ้านร่วมกันเป็นผู้ทำหน้าที่เจรจา และกำหนดเวลาให้โอกาสผู้กระทำความผิดไปทำการรื้อถอนเพิงพักหรือสิ่งปลูกสร้าง และเก็บทรัพย์สินออกไปจากที่ดินที่มีการบุกรุกแผ้วถางป่าดังกล่าว จากนั้น เมื่อพ้นกำหนดเวลาไปนานพอสมควรแล้ว คณะเจ้าหน้าที่จึงได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ครั้งที่ ๔ ที่ ๕ และที่ ๖ โดยการใช้เครื่องบินปีกหมุนหรือฮอลิคอปเตอร์ จำนวน ๓ ลำ บินขึ้นสำรวจและชี้เป้าหมายทางอากาศ ในขณะเดียวกันคณะของหัวหน้าอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานพร้อมกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและผู้ใหญ่บ้านผู้นำชุมชนหรือตัวแทนของชาวกะเหรี่ยงทั้งสองหมู่บ้าน ได้เดินทางเข้าไปยังพื้นที่เป้าหมายที่มีการบุกรุกแผ้วถางป่าเมื่อไปถึงที่ดินแปลงพิพาท ซึ่งเป็นที่ดินแปลงหนึ่งในจำนวนหลายแปลงที่มีการบุกรุกแผ้วถางป่าในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานดังกล่าว แล้วไม่พบผู้กระทำความผิด แต่ยังคงมี

/เพิงพัก...

เพิงพักหรือสิ่งปลูกสร้างและยุงฉางข้าวตั้งอยู่บนที่ดินแปลงดังกล่าว โดยเจ้าของไม่ได้ทำการรื้อถอนออกไปตามที่เจ้าหน้าที่และผู้นำชุมชนได้แจ้งเตือนไว้ คณะของพนักงานเจ้าหน้าที่จึงย่อมจะมีอำนาจที่จะทำการรื้อถอนหรือเผาทำลายได้ และโดยที่สภาพพื้นที่เป็นป่าลึกในลักษณะดังกล่าว การรื้อถอนให้คงเหลือวัสดุก่อสร้างไว้ที่เดิม ย่อมจะทำให้ผู้กระทำความผิดนำไปใช้ในการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างขึ้นใหม่ได้ การรื้อถอนจึงย่อมจะไม่มีผลทำให้การป้องกันและปราบปรามการบุกรุกแผ้วถางป่าบรรลุผลไปได้ ดังนั้น การที่คณะเจ้าหน้าที่ได้ทำการเผาสิ่งปลูกสร้างเช่นนั้น จึงเป็นการดำเนินการที่ถูกต้องเหมาะสมตามควรแก่กรณีแล้ว เฉพาะความเสียหายที่เกิดกับเพิงพักหรือสิ่งปลูกสร้างและยุงฉางข้าวที่ถูกเผาดังกล่าว ถือว่าเป็นการใช้อำนาจโดยชอบของพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และไม่ถือว่าเป็นการกระทำละเมิดที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติแก่งกระจานจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแต่อย่างใด

ส่วนกรณีที่ผู้ฟ้องคดีอ้างความคุ้มครอง ตามอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ ซึ่งไทยได้เข้าเป็นภาคีสมาชิกเมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๖ นั้น เห็นว่า อนุสัญญาหรือกฎหมายระหว่างประเทศดังกล่าว ไม่มีผลบังคับโดยตรงต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือประชาชนภายในประเทศ หากแต่รัฐจะต้องออกกฎหมายภายในเพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามอนุสัญญาหรือกฎหมายระหว่างประเทศเสียก่อน จึงจะใช้กฎหมายภายในบังคับกับเจ้าหน้าที่และประชาชนภายในประเทศได้ แต่ถึงกระนั้นก็ตาม สำหรับในกรณีนี้ การกระทำของหัวหน้าอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานและเจ้าหน้าที่ในสังกัดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ทำการเผาเพิงพักหรือสิ่งก่อสร้างบนที่ดินที่บุกรุกแผ้วถางในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน เป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายต่อสิ่งก่อสร้างและผู้บุกรุกแผ้วถางครอบครองที่ดินในเขตอุทยานแห่งชาติ โดยไม่ทราบและไม่ได้คำนึงถึงตัวบุคคลผู้กระทำความผิดว่าผู้กระทำผิดเป็นใคร หรือมีชนชาติหรือเชื้อชาติใดอย่างเฉพาะเจาะจง กรณีจึงถือไม่ได้ว่าเป็นการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติโดยไม่เป็นธรรมตามที่

/ผู้ฟ้องคดี...

ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง อีกทั้ง กรณีที่ผู้ฟ้องคดีอ้างความคุ้มครองตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๓ นั้น เห็นว่า เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ให้ความคุ้มครองเฉพาะ การดำเนินวิถีชีวิตของชาวกะเหรี่ยงในพื้นที่ที่เป็นชุมชนดั้งเดิมของชาวกะเหรี่ยงเท่านั้น ไม่ได้รวมถึงการบุกรุกแผ้วถางป่าในลักษณะที่เป็นการเปิดป่าแปลงใหม่ นอกพื้นที่ชุมชนดั้งเดิมแต่อย่างใด ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงการบุกรุกแผ้วถางป่าของผู้ฟ้องคดีในกรณีนี้จะเห็นได้ว่าเป็นการบุกรุกแผ้วถางเผาป่าในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานในลักษณะที่เป็นการเปิดป่าแปลงใหม่ในป่าลึกบนเทือกเขาสูง บริเวณป่าห้วยสามแพรง ติดกับแนวตะเข็บชายแดนไทย-สหภาพเมียนมาร์ ไม่ใช่การดำเนินการในพื้นที่ที่ทางราชการจัดสรรให้ และไม่ใช้พื้นที่ที่อยู่ในบริเวณชุมชนดั้งเดิมของชาวกะเหรี่ยงในบริเวณหมู่บ้านบางกลอย หมู่ที่ ๑ หรือหมู่บ้านโป่งลึก หมู่ที่ ๒ ตำบลห้วยแม่เพรียง การกระทำของผู้ฟ้องคดีดังกล่าว จึงเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมาย และไม่อาจจะอ้างความคุ้มครองตามมติคณะรัฐมนตรีได้ ข้อกล่าวอ้างของผู้ฟ้องคดี จึงฟังไม่ขึ้น

อย่างไรก็ตาม สำหรับสิ่งของเครื่องใช้ในครัวเรือน และของใช้ส่วนตัวที่อยู่ในเพิงพักหรือสิ่งปลูกสร้างที่เป็นที่อยู่อาศัยดังกล่าว เนื่องจากเป็นสิ่งของที่จำเป็นจะต้องมีไว้ใช้ในชีวิตประจำวันของคนทุกคน ไม่ว่าบุคคลนั้นจะอยู่ในที่แห่งใด สิ่งของในลักษณะดังกล่าวนี้ ไม่ถือเป็นสิ่งกันสร้าง อันจะถือเป็นสิ่งผิดกฎหมายหรือสิ่งของต้องห้าม ตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ อีกทั้งก่อนที่เจ้าหน้าที่จะทำการจุดไฟเผาเพิงพักหรือที่อยู่อาศัยที่ปลูกสร้างในเขตอุทยานแห่งชาติดังกล่าว เจ้าหน้าที่อยู่ในวิสัยที่จะทำการเก็บรวบรวมทรัพย์สินหรือสิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัวเช่นว่านั้น แล้วนำออกมาเก็บรักษาไว้ที่สำนักงานอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน เพื่อประกาศให้เจ้าของมาขอรับคืนในภายหลังหรือเก็บแยกออกจากสิ่งกันสร้างที่จะเผาทำลายได้ แต่หัวหน้าอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานและเจ้าหน้าที่กลับมิได้ดำเนินการในลักษณะดังกล่าว โดยปล่อยให้สิ่งของเครื่องใช้ในครัวเรือน และของใช้ส่วนตัวของผู้บุกรุกแผ้วถางป่าที่อยู่ในเพิงพักหรือที่อยู่อาศัย ถูกไฟเผาไหม้ไปพร้อมกับเพิงพักหรือสิ่งปลูกสร้าง ดังจะเห็นได้จากหลักฐานภาพถ่าย ที่แสดงให้เห็นเศษซาก

/สิ่งของ...

สิ่งของเครื่องใช้ในครัวเรือน และของใช้ประจำตัวบางอย่างที่ตกค้างเหลืออยู่ในกองซื้อเก่าอย่างชัดเจน การกระทำหรือการงดเว้นการกระทำของหัวหน้าอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน และเจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน เฉพาะในส่วนที่มีผลทำให้สิ่งของเครื่องใช้ในครัวเรือนและของใช้ส่วนตัวของผู้ฟ้องคดีที่อยู่ในแฟ้มพักหรือที่อยู่อาศัยดังกล่าวต้องเสียหายไป เพราะถูกไฟไหม้ไปพร้อมกับแฟ้มพักหรือสิ่งก่อสร้างเช่นว่านั้น ถือได้ว่าเป็นการกระทำละเมิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดี ตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประกอบมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

สำหรับจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะพึงต้องชำระให้แก่ผู้ฟ้องคดีนั้น เห็นว่า เนื่องจากไม่มีพยานหลักฐานที่จะแสดงให้เห็นถึงราคาหรือมูลค่าที่แท้จริงของสิ่งของเครื่องใช้ในครัวเรือน และของใช้ส่วนตัวที่ถูกไฟไหม้เสียหายได้ ศาลจึงต้องวินิจฉัยไปตามสมควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิด ตามมาตรา ๔๓๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งในกรณีนี้ เนื่องจากเป็นสิ่งของเครื่องใช้ในครัวเรือน และของใช้ส่วนตัวที่อยู่ในแฟ้มพัก ซึ่งตั้งอยู่ในป่าลึกบนเทือกเขา และมีการบุกรุกแผ้วถางเปิดพื้นที่ป่าแปลงใหม่ ไม่มีพืชพรรณหรือไม้ยืนต้นที่เกิดจากการเพาะปลูก อันจะแสดงให้เห็นว่า ได้มีการเข้ามาพักอาศัยเป็นเวลานานแล้วแต่อย่างใด อีกทั้ง ผู้ฟ้องคดียังมีบ้านอยู่อาศัยที่แท้จริงอยู่ในชุมชนชาวกะเหรี่ยงบ้านบางกลอย หมู่ที่ ๑ ตำบลห้วยแม่เพรียง บริเวณที่ดินที่ทางราชการจัดสรรให้อยู่อาศัยและทำกินอยู่แล้ว สิ่งของเครื่องใช้ในครัวเรือนและของใช้ส่วนตัว ที่ผู้ฟ้องคดีนำมาเก็บรักษาไว้ในแฟ้มพักดังกล่าว จึงย่อมจะมีไม่มาก และมีมูลค่าหรือราคาไม่สูงมากนัก ดังนั้น จึงสมควรกำหนดค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่สิ่งของเครื่องใช้ในครัวเรือนทั้งหมดเป็นเงินจำนวน ๕,๐๐๐ บาท และกำหนดค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นกับของใช้ส่วนตัวของผู้ที่อาศัยอยู่ในแฟ้มพักแต่ละคน

/รวมกัน ...

รวมกัน ไม่ว่าจะเป็นเครื่องนอน เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม และของใช้ประจำตัวอื่นๆ อีก เป็นเงินจำนวน ๕,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงินค่าสินไหมทดแทนทั้งสิ้น จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท

ส่วนกรณีที่ผู้ฟ้องคดีอ้างมาในคำฟ้อง โดยระบุถึงรายการทรัพย์สินที่เสียหาย และมูลค่าหรือราคาของทรัพย์สินแต่ละรายการจำนวนมากนั้น เห็นว่า เนื่องจากการกล่าวอ้างอย่างลอยๆ โดยไม่มีพยานหลักฐานว่าผู้ฟ้องคดีมีทรัพย์สินดังกล่าวอยู่จริงและมีมูลค่าหรือราคาตามที่กล่าวอ้างจริง รวมทั้งทรัพย์สินแต่ละรายการได้รับความเสียหายจริงหรือไม่ ดังนั้น ศาลจึงไม่อาจกำหนดค่าบังคับให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีตามรายการทรัพย์สินที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างได้

นอกจากนี้ กรณีที่ผู้ฟ้องคดีฟ้องให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองชดใช้ค่าสินไหมทดแทนและประกาศขอโทษผู้ฟ้องคดีในหนังสือพิมพ์รายวัน กรณีผู้ฟ้องคดีเห็นว่าหัวหน้าอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานให้ข่าวต่อสื่อสารมวลชน ในลักษณะที่ทำให้ผู้ฟ้องคดีและชาวกะเหรี่ยงเสื่อมเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชัง นั้น เห็นว่า ไม่ว่าข้อกล่าวอ้างของผู้ฟ้องคดีในกรณีดังกล่าวนี้ จะเป็นความจริงหรือไม่ก็ตาม แต่เนื่องจากการกระทำหรือการให้ข่าวต่อสื่อสารมวลชนตามข้อกล่าวอ้างของผู้ฟ้องคดีเช่นนั้น เป็นการกระทำส่วนตัวของตัวบุคคลผู้ถูกกล่าวหา ไม่ใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ผู้ฟ้องคดีจึงไม่อาจฟ้องให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐได้รับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นได้ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ อีกทั้ง กรณีที่ผู้ฟ้องคดียื่นฟ้อง โดยระบุให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นผู้ถูกฟ้องคดีด้วยนั้น เห็นว่า เนื่องจากหน่วยงานต้นสังกัดของหัวหน้าอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานและเจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ที่จะต้องรับผิดชอบในผลละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี ได้แก่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นเพียงหน่วยงานระดับกระทรวง ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นหน่วยงานระดับกรมหน่วยงานหนึ่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เท่านั้น ผู้ฟ้องคดีจึงไม่อาจฟ้องให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้ร่วมรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายได้

/ส่วนกรณี...

ส่วนกรณีที่ผู้ฟ้องคดีขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองร่วมกันหรือแทนกันชำระค่าธรรมเนียมศาลและค่าทนายความแทนผู้ฟ้องคดี นั้น เห็นว่า เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติใดแห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ให้ศาลสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีจ่ายค่าธรรมเนียมศาลและค่าทนายความแทนผู้ฟ้องคดี คงมีเพียงมาตรา ๗๒ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ที่บัญญัติให้ศาลมีคำสั่งคืนค่าธรรมเนียมศาลทั้งหมดหรือบางส่วน ตามส่วนแห่งการชนะคดีเท่านั้น ศาลจึงไม่อาจกำหนดค่าบังคับตามคำขอของผู้ฟ้องคดีในกรณีนี้ได้

พิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีจำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท ทั้งนี้ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่คดีถึงที่สุด ส่วนคำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก

นายวิโรจน์ ธิตา

ตุลาการศาลปกครองกลาง

นายสมศักดิ์ ศุภะรัชฎเดช

ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองกลาง

นายประศักดิ์ ศิริพานิช

ตุลาการศาลปกครองกลาง

ตุลาการเจ้าของสำนวน

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายกฤตยชญ์ ศิริเขต

